

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 120.

Zadružništvo v stiski.

Občni zbor Zadružne zveze v Ljubljani dne 4. junija, ki ga je mesto odsotnega predsednika dr. Antona Korošca vodil 2. podpredsednik dr. Karel Capuder, je podal jasno sliko velikanskih naporov našega zadružništva, da ohranimo to, kar smo pridobili v desetletjih težkega dela pred svetovno vojno in po vojni.

Gospodarska in denarna kriza in zadružništvo.

Načelstveno poročilo je s kratkimi in krepkimi potezami začrtalo naš gospodarski položaj in trpljenje našega naroda na gospodarskem polju. Revščina je zavladovala na kmetih, vasi ne premorejo več za luč v zimskih večerih, naselja ne spravijo skupaj več za sol — kmetove vrednosti pa se prodajajo za vsako ceno. Vse te težke razmere našega naroda čuti tudi naše zadružništvo, zlasti v denarni krizi, ki je postala vedno težja. Zadrugarji, ki sede v načelstvih kreditnih zadrug, vedo, da je posebna bolečina našega zadružništva ta, da ima zvezane roke, ko ne more pomagati tistim, ki so vanj zaupali, ki so zbirali težko zaslužene prihranke za hude čase. Tako ne more zadružništvo, ki je organizirana samopomoč, pomagati najpotrebnejšim. Kdaj bo konec vsega tega, ne vemo.

Ziveli smo v pričakovanju, da bo, ko v drugih državah, posegla vmes država, toda to se ni zgodilo. Nakopičevanje denarja je obstojalo naprej, razpoložljivi denar pa so pritegnili privilegirani denarni zavodi. Uredba o varstvu

kmetov iz pretekle jeseni je samo položila kmetu breme z ene rame na drugo, poleg tega pa je dovolila počasno likvidacijo denarnim zavodom, ki je doslej zakonito niso imeli. Vprašanje obrestne mere za kmetijske dolge je pomenilo za one zadruge, ki so delale z izposojenim denarjem, hud udarec. Glede tega, kdo je zaščiten, so se začeli ponovni spori. Ko je izšla uredba dne 22. novembra o zaščiti denarnih zavodov, je postalo aktualno vprašanje, ali ne kaže, da gre tudi naše zadružništvo, če ne vse, pa vsaj v večini pod zaščito. Mnogo se je o tem razpravljalo, toda zadruge se izlepa niso mogle odločiti za tako zaščito. Nekatere zadruge pa so spoznale, da brez zaščite ne gre. Kar se tiče Zadružne gospodarske banke, njena zamisel sega nazaj v predvojno dobo. Povojne razmere so pospešile hiter razvoj nove banke. Vse do leta 1931 je poslovanje banke stalno naraščalo. Maja 1931 je banka upravljala 1560 milijonov tujega denarja. Toda prišla je znana kriza denarnih zavodov in bilančna vsota se je zmanjšala do letos na 330 milijonov Din. Zmanjšali pa so se tudi bančni posli in primerno seveda tudi zaslužek.

Večik je bil pomen zadružništva doslej, še večji pa bo v bodočnosti. Vsa sedanja doba govori vedno bolj za združno idejo. Papeževa okrožnica »Quadragesimo anno« je podčrtala stanovsko ureditev države in skoro pol Evrope ponavlja to misel na najrazličnejše načine. Vsem idejam stanovske ureditve države in načrtnega gospo-

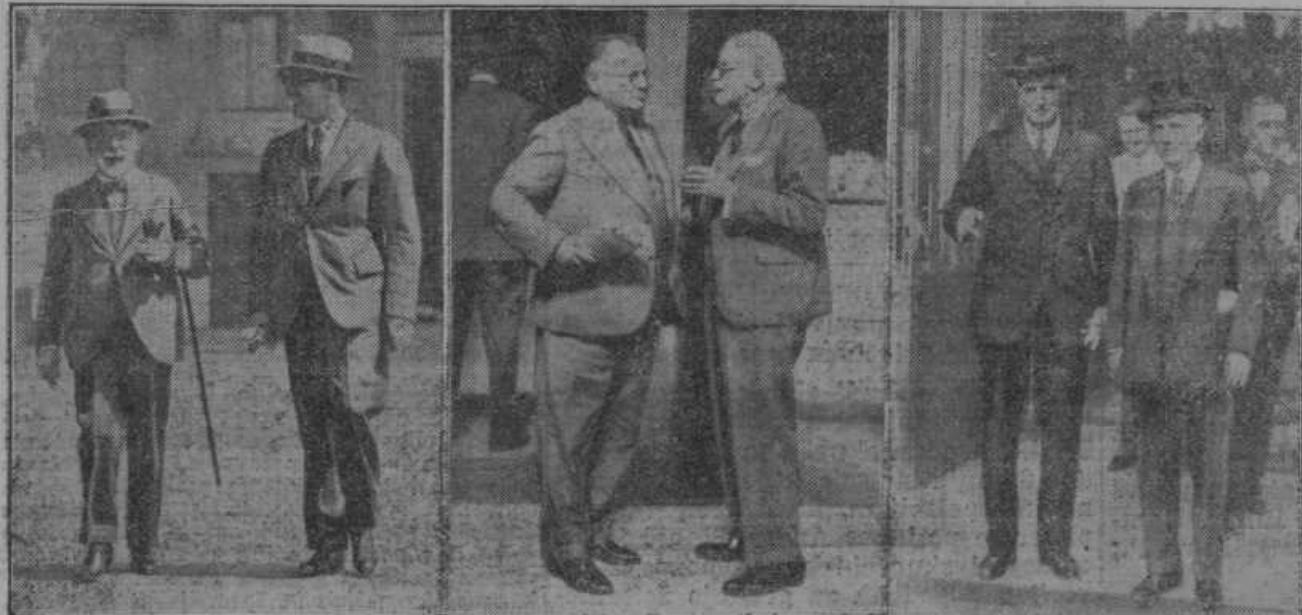
darstva je pripravljalo in pripravlja zadružništvo pot. Kar se posebej tiče našega slovenskega zadružništva, stoji z njim in pade samozavest našega kmeta. Treba je storiti vse, da obdržimo temelje našega naroda, med katere spada tudi naše zadružništvo, močne in zdrave.

Članstvo, računski zaključek, uprava.

Število članic Zadružne zveze je lani naraslo za 10, od 663 na 673. Nanovo je pristopilo 25 članic, odpadlo pa jih je zaradi likvidacije, izključitve in konkursa 15, tako da znaša čisti prirastek 10 (leta 1932 je znašal prirastek 13). V teh številkah se zrcali tudi kriza v ustanovitvenem gibanju naših zadrug, ker so bile lani gospodarske razmere neizpremenjeno slabe.

Po skupinah so se razdelile ob koncu leta 1933 zadruge sledeče (v oklepajih podatki za l. 1932): kreditne 339 (336), mlekarke 34 (36), živinorejske 57 (57), kmetijske strojne 38 (37), zadružne elektrarne 23 (23), vinarske 10 (10), vodovodne 12 (12), nabavne in konzumne 82 (75), stavbinske 30 (30), obrtne 26 (28), razne 20 (17) in osrednje 3 (3). Po okoliših sodišč so se zadruge razdelile sledeče: okrožno sodišče Ljubljana 268 (268), okrožno sodišče Novo mesto 106 (105), Celje 117 (112), Maribor 162 (160) in Hrvaška 20 (20).

Primerjava računskih zaključkov za 1933 in 1932 ne kaže znatnih izprememb. Bilančna vsota se je celo povečala. Zmanjšalo pa se je lombardno posojilo pri Narodni banki, dočim je reškont ostal neizpremenjen. Med aktivami so se zmanjšale terjatve v tekočem

Z razorožitvene konference v Ženevi. Na sliki stoje od leve proti desni: francoski zunanji minister Barthou in generalni tajnik Massigli; ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov z udeležencem posvetovanj; angleški zunanji minister Simon in ameriški odposlanec Davis.